

เทศน์เช้า วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนสฺสฺนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม สัจธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสามารถรู้รอบปฐวีชาติได้ แต่พวกเรา พวกเราเกิดในโลกสมมุติ พอโลกสมมุติขึ้นมา เวลาคนทำอย่างใดก็จะทำให้เหมือน ทำให้เลียนแบบ

พอทำเหมือน ทำเลียนแบบ มันเป็นการหลงเจ้าเข้าทรง เวลาหลงเจ้าเข้าทรงจะพูดอะไรก็ได้ เวลาจะพูดอะไรก็ได้ แล้วสิ่งใด พูดถึงหลงเจ้าเข้าทรงแล้วเราก็อพยายามจะเป็นอย่างนั้น เป็นอภิญญาๆ

คำว่า “เป็นอภิญญามีฤทธิ์มีเดช” เวลาฤทธิ์มีเดช เห็นไหม เศรษฐกิจมันไม่ดี เศรษฐกิจมันไม่ดีมันก็คือเรื่องปกติ ถ้าเรื่องปกติเราก็มีสติปัญญาของเรา เราค้นคว้าแก้ไขของเราไป จะไปเชื่อเรื่องหลงเจ้าเข้าผี เรื่องอภิญญาว่าทำแล้วจะรวยอย่างนั้นจะรวยอย่างนี้

ถ้ารวย มันรวยก่อนแล้ว

สิ่งที่เป็นโลก นี่เรื่องโลกๆ เมื่อก่อนนั้นนะไอ้ของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ขายกันในวัด เดียวนี้มันตั้งบริษัทขายกันเอง แล้วตั้งบริษัทขายกันเอง เราต้องไปเชื่อเขาทำไม

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนเรื่องสัจธรรม ศีล สมาธิ ปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญา

ศีล สมาธิ ปัญญา นี่ไง เวลามรรค ๘ มรรค ๘ ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ความดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบทำให้ชีวิตของเรารุ่งเรือง ทำให้ชีวิตของเราไม่เป็นเหยื่อของใคร ทำให้ชีวิตของเรามีสติปัญญา

ถ้าเราไปเชื่อเรื่องโชคลาภ ความโชคลาภมันเป็นลาภ ลาภที่ควรได้และลาภที่ไม่ควรได้ ลาภที่ควรได้ ถ้าลาภที่ควรได้เป็นลาภของเรา เราก็ควรได้ ถ้าลาภที่ไม่ควรได้ ได้มา ทุจริตมาติด

คุณทั้งนั้นนะ มีส่วนร่วมการกระทำผิดติดคุกไปหมดเลย นี่ไง สิ่งที่เราอยากได้ อยากได้โดยที่ไม่มีสติไม่มีปัญญา เห็นไหม

ถ้ามีสติปัญญา ถ้ามีสติปัญญา พระพุทธศาสนาสอน เวลาพระพุทธศาสนาสอน สอนเรื่องการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย นี่พูดถึงรากเหง้าของพระพุทธศาสนานะ แต่พระพุทธศาสนาสอน สอนเรื่องกตัญญูกตเวที สอนเรื่องบุญเรื่องคุณ เรื่องบุญเรื่องบาป เรื่องบุญเรื่องบาป ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เราก็พยายามฝึกของเรา พยายามกระทำของเรา

แต่คนเรามีความจำเป็นนะ ความจำเป็นเวลามันบีบมันคั้นขึ้นมาเราไม่มีทางออกๆ เวลาคนมีขันติบารมีที่มีสติปัญญาเขาจะผ่านวิกฤติอันนั้นไป ถ้าผ่านวิกฤติอันนั้นไป เขาจะไม่สร้างเวรสร้างกรรมให้เขามากขึ้นไป

ถ้าวิกฤตินั้น วิกฤตินั้นมันบีบบังคับขึ้นมา เราก็ต้องยอมจำนนกับมัน เวลาจำนนกับมันขึ้นมา ทำความชั่วสิ่งใดไปแล้วนะ ทำสิ่งใดแล้วเสียใจภายหลัง สิ่งนั้นไม่ดีเลยๆ ที่เราทำไปแล้วๆ ใจ เราก็มาฝึกฝนกันตรงนี้

เวลาไปวัดไปวา ถ้ามันทุกข์มันยากนะ เวลาหลวงตาท่านพูด ถ้าพูดถึงสิ่งที่ไร้ค่าๆ นะ หลวงปู่มันท่านอยู่ในป่าในเขาไม่มีค่าใดๆ เลย แต่พูดถึงทางธรรมะ ธรรมะสุดยอดสูงส่งเลย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันทุกข์มันยาก คุณครูบาอาจารย์สิ เวลาท่านทุกข์ท่านยากท่านอดท่านอยากของท่าน เวลาท่านอดท่านอยากของท่าน ท่านแสวงหาอย่างนั้น

คนที่แสวงหาอย่างนั้น คนเราบวชมา ดูลิ พระที่เขาอยู่สุขอยู่สบาย เจ้าฟ้าเจ้าคุณมหาศาล ทำไมครูบาอาจารย์เราบวชแล้วทำไมเข้าป่าเข้าเขาไป ทำไมบังคับตนเอง เวลาบิณฑบาตมานี้ฉันแต่พอประมาณ มักน้อยสันโดษ

มักน้อยของเราๆ ไม่มักมากตามกิเลสค้นหาความทะยานอยาก ถ้ามักมากก็ไปอยู่กับกิเลส กิเลสมันก็พาไป ที่นั่นดีที่นี่ดี

ที่นั่นดีที่นี่ดี แต่เราเลว

ที่นั่นมันจะดีหรือไม่ดีมันเรื่องของเขา เรามักน้อยสันโดษของเรา เราจะรักษาตัวของเรา
ดูแลตัวของเรา ถ้าดูแลตัวของเรา เรามีความพอใจใช่ไหม

เวลาหลวงตาท่านออกประพฤติปฏิบัติ ท่านบอกเลย เลือkB้านน้อยๆ สามหลังสี่หลังก็
พอ ถ้ามากกว่านั้นแล้วมันเป็นการะรุงรัง

เราแสวงหาเอง เราแสวงหามักน้อยสันโดษสิ่งที่สงบระงับ สิ่งที่ไม่เป็นการะรุงรัง เรา
แสวงหาเอง ไม่ใช่ไปแบบเขาที่ต้องเป็นเจ้าฟ้าเจ้าคุณต้องยิ่งใหญ่ ความยิ่งใหญ่นี้ทางออกของ
กิเลสทั้งสิ้น แต่ของเรา เราจะรักษาของเรา

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นะ สุขภาพกาย สุขภาพจิต

เวลาสุขภาพกาย ตอนนี้อยู่ในประเทศตะวันตกต่างๆ เขานิยมการออกกำลังกาย เขาชอบ
เรื่องกีฬา เขาชอบเรื่องกีฬา ดูกีฬาของเขาสิ กีฬาๆ เป็นยาวิเศษนะ ไข้ของเรากีฬาๆ จะมาฆ่า
แกงกัน กีฬาแพ้ว ภูไม้แพ้ว นี่ไง เพราะเราไม่ฝึกฝนของเรามาไง

กีฬาๆ เป็นยาวิเศษ มันทำให้สุขภาพแข็งแรง ทำให้ประชาชนไม่ไปมั่วสุม ดูสิ เด็กๆ ของ
เราให้เล่นกีฬาเถิด อย่าไปมั่วสุมกับยาเสพติด เวลามันเหลือเพื่อขึ้นมาก็พามันมานี่

ทางตะวันตกเขานิยมชมชอบเรื่องกีฬา เพราะกีฬาแล้วมันมีสปีริต มีสปีริตขึ้นมา ใครทำ
ดีทำชั่วขึ้นมามันยอมให้อภัยต่อกัน นี่ไง สุขภาพกายๆ เวลาสุขภาพกายแข็งแรงแล้วเขาว่าเขา
เจริญๆ ใจ เวลาเขาทุกข์เขายากขึ้นมาเขาก็มาทางตะวันออกมาฝึกหัดทำสมาธิ สุขภาพจิตๆ

ของเราสุขภาพจิตนะ ถ้าสุขภาพจิตที่แข็งแรง สุขภาพจิตแข็งแรง ศีล สมาธิ ปัญญา ศีล
สมาธิ ปัญญา สุขภาพจิตที่แข็งแรง ที่เรามาวัดมาวากันอยู่นี้เราจะมาสร้างสุขภาพจิตของเรา

สร้างสุขภาพจิตของเรานะ เราให้ทาน ให้ทานเพื่อความไม่ตระหนี่ถี่เหนียว เพราะความ
ตระหนี่ถี่เหนียวมันตระหนี่ถี่เหนียวถึงอารมณ์ของตน เพราะตระหนี่ถี่เหนียวมันก็ตระหนี่ถี่
เหนียวเรื่องอารมณ์ของตนใช่ไหม ความรู้สึกนึกคิดของตนยิ่งใหญ่ๆ ถูกหมดๆ เลย ทุกคน
ผิดๆ หมดเลย เพราะมันตระหนี่ถี่เหนียวในอารมณ์ของมัน มันแสวงหาอารมณ์ของมัน มันพยายาม
รักษาอารมณ์ของมันไว้

แต่ถ้าเราฝึกหัดตั้งแต่สละทานๆ นะ ถ้ามันดีงามๆ เราคิดอย่างนี้มาตั้งแต่เกิดจนตาย ถ้ามันดี มันดีไปแล้ว ทำไมไม่ดีสักที ถ้ามันไม่ดีสักทีแสดงว่าเอ็งคิดผิดไง มันต้องมีสิ่งที่ดีกว่านี้ๆ ถ้ามีสติปัญญามันปล่อยวางๆ มันไม่ตระหนี่กับอารมณ์ของตนไง

แล้วตนจะตระหนี่แต่วัตถุข้าวของไง แต่จริงๆ แล้วมันก็ตระหนี่จากอารมณ์ของตนนั่นแหละ มันย่ำคิดย่ำทำๆ ของกูๆๆ นี่ไง มันตระหนี่ที่เห็นยวอารมณ์ของมันนะ ถ้าของกูมันก็ปกป้องรักษา ไซ้ใหม่ ไฉ่โฮ! แน่ ยอดเยี่ยม คิดเก่ง ยอดเยี่ยม...เป็นเหยื่อทั้งนั้นไง

แต่ถ้าเราฝึกหัดของเราๆ นะ เวลาสติปัญญามันเกิดขึ้นมานะ ศีล สมาธิ ปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญา เวลาปัญญามันเกิดขึ้นนะ ปัญญามันเกิดขึ้นนะ มันเท่าทันอารมณ์ความคิดของตน เฮ้ย! นั่นก็ไม่ถูก นี่ก็ไม่ถูก ที่ทำไปแล้วผิดทั้งนั้นเลย ทำไมมันโง่ได้ขนาดนั้น

ถ้าลองได้ใช้คำว่า “ทำไมมันโง่ได้ขนาดนั้นนะ” มันจะเริ่มฉลาดแล้ว ถ้ามันว่ามันฉลาดๆ นะ มันโง่ มันโง่อยู่ได้กิเลสมันทั้งสิ้นเลย แต่ถ้าบอกว่า “ทำไมโง่ขนาดนี้” เออ! ไซ้ เอ็งโง่

ทุกคนยอมจำนนกับความไม่รู้ในใจของตน อวิชชาเป็นเจ้าวัฏจักรอยู่ในจิตใจของสัตว์โลก แล้วอหังการว่าเก่ง ว่าแน่ ว่ายอด แต่อยู่ในได้ความไม่รู้ของอวิชชา อวิชชามันครอบงำหมดเลย นี่ไง ถ้าอวิชชาไม่ครอบงำไม่มาเกิดเป็นมนุษย์นี่หรอก ไม่ได้มานั่งอยู่ที่นี่ เพราะอวิชชาความไม่รู้มันถึงได้มาเกิด เวลาเกิด ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ที่นี้

เราไม่เชื่อโชคลางที่ว่า อู๋! ยิ่งใหญ่แล้วจะร่ำจะรวย...นั่นเขากำลังหลอกเหยื่อกันอยู่

แต่ของเรานะ เราเกิดมา เราเกิดมาเป็นมนุษย์นี่ยิ่งใหญ่แล้ว เราเกิดเป็นมนุษย์นี้ได้ อริยทรัพย์แล้ว เราเกิดมาเป็นมนุษย์จากพ่อจากแม่ พันธุกรรมของจิตๆ มาเกิดกับพ่อกับแม่ พันธุกรรมของร่างกายก็เป็นของพ่อของแม่ไซ้ใหม่ เราเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์ที่ยิ่งใหญ่ ยิ่งใหญ่ เพราะอะไร

ในบรรดาสัตว์สองเท้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด

ในบรรดาสัตว์สองเท้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาสอนสามแดนโลกธาตุ ตั้งแต่เทวดา อินทร์ พรหมลงมาเลย สอนได้ทั้งหมดเลย มนุษย์ที่ยิ่งใหญ่

เราเกิดเป็นมนุษย์นี่ยิ่งใหญ่แล้ว ทำไมเราเกิดเป็นมนุษย์ให้เขาหลอก ทำไมไปเชื่อเขาไปให้เขาหลอกทำไม

ถ้าเขาไม่หลอก มาวัดมาวาๆ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ผู้รู้ที่ยิ่งใหญ่ในหัวใจของเรา นี่แต่เพราะมันจํานน มันมีความจําเป็น คนเรามีความจําเป็นทั้งสิ้น

สัตว์มันยังรักลูกของมัน เวลาผู้ที่ท้องไม่พร้อมเขาเอาลูกเขาไปทิ้ง ไปทิ้งเพราะเขามีความจําเป็น ไม่กล้าเข้าบ้าน กลัวพ่อกลัวแม่ กลัวสังคมจะติฉินนินทา อุตส่าห์แอบเอาไปทิ้ง แต่เขาก็มีความผูกพันนะ

สัตว์มันยังรักลูกของมัน นี่ไง แต่ถ้าเป็นคนๆ ถ้ามันมีความจําเป็นๆ ความจําเป็นนั่นคือความจําเป็นอันนั้น ถ้าความจําเป็นอันนั้น ถ้าหันหน้าเข้าเจรจากัน ขออภัยขอโทษนี่ยิ่งใหญ่นัก อภัยทานๆ ผิดไปแล้วก็ขอยอมรับว่าผิด แต่ถ้ามันผิดแล้วไม่ยอมรับผิด มันก็จะทำอย่างนั้นนะ

สัตว์มันยังรักลูกมันนะ สัตว์มันยังแสวงหาเพื่อมาเลี้ยงลูกของมัน แล้วทำไมคนจะทำได้ แต่เพราะความจําเป็น ความจําเป็นในเรื่องของเขา

นี่พูดถึงว่าเวลาความจําเป็น พูดถึงความจําเป็น

เราก็จําเป็น ใครก็จําเป็น จําเป็นไปทั้งนั้นนะ แต่จําเป็นมากจําเป็นน้อย ถ้าพูดถึงมีขันติ ความอดทนขึ้นมามันจะประเสริฐยิ่งใหญ่อขึ้นไป นี่พูดถึงว่าฝึกจิตใจของตนๆ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาวัดมาวา สัจธรรมๆ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่สุด ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ อริยสัจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภนารื้อสัตว์ชนสัตว์ พระพุทธศาสนาอยู่ที่นี้

ไฉ่ว่ารู้วาระจิต อภิญญานั้นนะ จริงก็มี ปลอมก็มี แต่ถ้าเป็นจริงๆ เป็นจริงมันก็อยู่ในวิภวະ แต่ถ้าเป็นอภิญญา ๖ อภิญญาที่ ๖ รู้ว่าตัวเองสิ้นกิเลสไป อภิญญา ๕ มันรู้เหตุพิพัตตาพิพัตตา รู้วาระจิตต่างๆ แต่อภิญญาที่ ๖ รู้ว่าเราสิ้นกิเลสไป

ถ้ารู้ว่าเราสิ้นกิเลสไป สิ้นอย่างไร

มรรค ๘ ครับ ไม่มีอย่างอื่น

เวลาคำว่า “มรรคฯ” เวลาเข้ามาสู่มรรค อริยสัจ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ แต่เราเองเราก็พัวพันกันไปด้วย ทุกข์ๆ แล้วก็จะว่าให้ดับทุกข์ๆ ก็อภิญญาไง ก็เข้าทรงไง ก็โศคลาภไฉน มาเถอะ พรมน้ำมนต์แล้วหายหมดเลย แต่ทุกข์อยู่ไหนล่ะ ยังไม่รู้จักทุกข์

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์

เวลาภาวนาไปๆ นะ เวลาหลงตาทำนองพูด กิเลสนะ มันมาขึ้นบนหัวใจของเรา แล้วมันก็ไปนอนตีพุงแล้วละ

เราก็บอก โอ้ย! ทุกข์ๆ

ทุกข์ต่อเมื่อเรารำคาญ ทุกข์ต่อเมื่อเราทุกข์ใจ แล้วเหตุมันล่ะ เหตุที่มันเกิดทุกข์ล่ะ

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ต้องรู้จักเหตุ

แล้วพอรู้จักเหตุ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์

นี่ไง เวลาเหตุให้เกิดทุกข์ เวลาเขาบ่นทุกข์ๆ แล้วเราก็จะเอาไป อ่อนนวลขอเอาให้คนนั้นช่วยบำบัดเป่าๆ

แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์นะ ท่านบอกว่า “เมื่อก็เฝ้าเดินมาเฝ้ายังไม่เห็นทุกข์อะไรเลย”

เออ! เมื่อก็กับตอนนี่ แล้วอดีตอนาคต แล้วทำไมตอนนี้มันทุกข์ล่ะ ใส่อีกก็ไม่เห็นทุกข์ล่ะ

นี่สติ ถ้ามันมีสติสัมปชัญญะตามมา มีสติตามมาเราก็เท่าทันความคิดของเราอยู่แล้ว สติสำคัญมาก

นี่ไง อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

แล้วเวลาตนเป็นที่พึ่งแห่งตนนะ ตนคือหัวใจของตน ถ้าหัวใจของตนมีสติปัญญาขึ้นมา มันจะรักษาใจของตนไว้ นี่สุภาพจิต

ทางยุโรปเขาชอบการกีฬา เขามีสปีริตในสังคมของเขา แต่เวลาเขาจนตรอกแล้วเขาก็มาทางตะวันออก มาบวชกัน มาศึกษากัน มาศึกษาสัมมาสมาธิ มาศึกษาความสุขของใจ

โอ้เรา ของเราถ้าเรามีธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่แล้ว แต่เราก็มีอยู่ด้วยแค่พิธีกรรม เราก็มีอยู่ด้วยแค่พิธีกรรม มีอยู่ด้วยสังคม

สังคมมันเป็นประเพณีวัฒนธรรม แต่ถ้าเป็นประเพณีวัฒนธรรม เรามีครูบาอาจารย์ของเรา ครูบาอาจารย์ของเราฝึกฝนค้นคว้าเข้าไปหาใจของตน เข้าไปสู่แก่นของพุทธะไป

มนุษย์นี้มีพุทธะ มีจิต มีจิตวิญญาณ แล้วจิตวิญญาณ พอวิญญาณก็ว่าวิญญาณผีเปรต เข้าไปอีก วิญญาณผีเปรตเพราะอะไร

เพราะเวลาแปลศาสนา มา แปลบาลีมาเป็นภาษาไทย แปลมาแล้วมันทับศัพท์ๆ เพราะว่า คำว่า “วิญญาณ” มันมีหลายวิญญาณไป

วิญญาณที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ สัมภเวสีนี่จิตเดิมแท้ วิญญาณที่อารมณ์รับรู้ในหัวใจของตนนี่ปฏิสนธิวิญญาณ วิญญาณอุบัติขึ้นมาเป็นมนุษย์ มันมีหลายวิญญาณไป

แต่เราบอกวิญญาณเป็นผีเปรต น่ากลัว พอบอกวิญญาณ ไม่เอา

แต่เวลาทำความสงบของใจเข้ามานะ พอใจสงบแล้วถ้ามันเห็นกายคืออริยสัจ อริยสัจยิ่งใหญ่ มาก อริยสัจยิ่งใหญ่เพราะอะไร เพราะมนุษย์นั้นเป็นมนุษย์พิเศษ มนุษย์พิเศษ เพราะมนุษย์ที่จิตสงบแล้วเห็นกายโดยสังขารธรรม

การเห็นกายนะ มันเป็นอริยสัจ มันไม่ใช่เห็นญาติพี่น้อง แต่เราคิดว่าถ้าการเห็นกายเห็นผีเห็นเปรตมันน่ากลัวๆ นั่นคืออภิญญา นั่นคือจิตวิญญาณ

ผีมีไหม มี ถ้าผีไม่มี เราก็ไม่มี

ถ้าใครบอกว่าผีไม่มี มึงก็ไม่มี เพราะมึงก็ผีตัวหนึ่ง ไข่ผีตัวแรกก็อยู่ในคนเป็นๆ นั่นแหละ เวลาตายมันก็ออกจากร่างไป

ผีมีไหม ผีไม่มีแล้วผีในใจมึงละ

บอกผีไม่มีฯ

มึงนั่นแหละผี มึงยัง 모르ตัวว่ามึงเป็นผีเลย เพราะอะไร เพราะมึงไม่รู้จักผีในตัวมึงไง

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านฆ่าผีในใจของตน ท่านฆ่าวิภูจักร ท่านฆ่าเจ้าวิภูจักรคืออวิชชาพญามารในใจของตน ท่านฆ่าผีร้ายในใจของตน ทำลายภวาสวะ ทำลายภพ ทำลายชาติ พอทำลายภพ ทำลายชาติขึ้นมา มันเป็นธรรมชาติ เอโก ธมฺโม ธาตุที่เป็นหนึ่งหนึ่งไม่มีสอง ในโลกนี้ไม่มี

ทุกอย่างเป็นของคู่หมดเลย ทุกข์คู่กับสุข ดีคู่กับชั่ว

หนึ่งไม่มีสองคืออะไร

หนึ่งไม่มีสอง ถ้ามันฆ่าผีร้ายในใจแล้ว

“ผีไม่มีฯ”

มึงนะเป็นผี เพราะคำว่า “ไม่มี” พอตายไปมันเป็นทันทีเลย เพราะมันไม่รู้ตัว คนที่ไม่รู้ตัวคือเหยื่อ คนที่รู้ตัวคือประกาศความไม่รู้ออกมา ผู้รู้เขามี เขาเข้าใจ เขารู้ได้

“ผีไม่มีฯ”

ผีก็คือผี แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฆ่าผี ฆ่าผีร้ายในใจของตน ถ้าฆ่าผีร้ายโดยธรรมจักร โดยอริยสัจ โดยสัจจะโดยความจริงขึ้นมา ดอกบัวบานท่ามกลางหัวใจ เบ่งบานขึ้นมา กลางหัวใจ พุทฺธะ

พุทธะที่เราทิ้งๆ ขว้างๆ กันอยู่นี้ เห็นแต่ยศถาบรรดาศักดิ์โลกธรรม ๘ ว่ามีคุณค่า แต่ไม่เห็นหัวใจของคนที่มีคุณค่า

เราอยู่กับครูบาอาจารย์มา เวลาครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ นะ ท่านเห็นหัวใจของคนนี้ยิ่งใหญ่มาก เวลาเจ็บปวดแสบร้อนร้องไห้คร่ำครวญมันมาจากไหน มันมาจากความรู้สึก ความรู้สึกมาจากใจ

คนเราเวลามีความสุข มีความรื่นเริง มีความอบอุ่น มีความดีงามในใจ มันมาจากไหน มันมาจากใจ สุขหรือทุกข์มันมาจากใจทั้งสิ้น แล้วใจตัวนั้นอวิชชามันปิดบังไว้ แล้วให้มันลากถู ไปโดยที่เราทิ้งๆ ขว้างๆ หาแต่เรื่องภายนอก หาแต่เรื่องที่เป็นทรัพย์สินสมบัติ หาแต่เรื่องที่คนยกย่องสรรเสริญ หลวงปู่มั่นท่านไม่เคยสนใจเรื่องอย่างนี้เลย ท่านหนีเข้าป่าเข้าเขาตลอด

สังคมเป็นเรื่องของสังคม สังคมจะยิ่งใหญ่ขนาดไหนมันอยู่ที่สังคมดีงามหรือไม่ดีงามของเขา ใ้เรา บัจจัตตัง สันติภูมิจิโนใจของเรามันต้องยิ่งใหญ่

นี่ไง ความเกิดเป็นมนุษย์ไง ถึงบอกว่าสิ่งที่มีค่าๆ มีค่าคือชีวิตของเราละ แล้วชีวิตของเราทุกข์ไหม ทุกข์ เราบิดบาปตกกลับมายังเหนียวเกือบตาย หอบแฮกๆ มาเลย ทุกข์ไหม ทุกข์ มันเรื่องธรรมดา มันเรื่องปกติมันเรื่องธรรมดาใจ

จะบอกว่า โอ้ย! มันรื่นเริงจนไม่รู้จักอะไรเลย ไม่มีอะไรเลย

มี มันเป็นเรื่องปกติเรื่องธรรมดา ถ้าเรื่องปกติ ถ้าจิตใจมันเอโกธัมโมนะ มันยิ่งใหญ่แล้ว จบ มันฆ่าผีตัวนั้นแล้วละ ผีตัวนั้นมาหลอกเราไม่ได้ ผีตัวนั้นมาปั่นหัวเราไม่ได้ ผีตัวนั้นจะชักนำเราไปไม่ได้ “อู๋! ที่นั่นดี ที่นั่นเลว” ผีมันจะชักนำไป เราไม่ไปกับมัน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ค้นคว้ากลับมาที่ใจของตน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภนารีสัตว์ชนสัตว์ ถ้าเราเห็นใจของเรานั้นยิ่งใหญ่ เห็นใจของเราคือเห็นพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มันได้ตื่นนอนแล้ว จิตของเราได้ตื่นจากหลับใหล รู้จักตัวของมันเอง จะไม่ไปเชื่อใ้เจ้าไหนทั้งสิ้น ใ้ของดีวิเศษไม่สามารถคุ้มครองเราได้

เราต่างหาก หัวใจต่างหากที่มันได้ตื่นขึ้นมาแล้วละ เราจะเป็นพุทธะแท้ เราจะเป็นบริษัท ๔ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับเรา แล้วเราใช้ดำรงชีวิตแบบชาวพุทธ แล้วเราพยายามศึกษาค้นคว้าขึ้นมาให้มันเป็นอริยทรัพย์ ให้เป็นอัสตคสมบัติ เป็นสมบัติของเราจริงๆ

ตอนนี้เราได้เป็นบริษัท ๔ เป็นผู้มิลิทธิในศาสนา แต่เวลามันเป็นจริงขึ้นมาในหัวใจ เราได้จริงๆ เราเห็นจริงๆ เราทำจริงๆ เป็นเอโก ธมฺโม ธรรมอันเอกในหัวใจของเราจริง เວ်